

การประชุมทางวิชาการ

การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11

The 11th National Symposium on Educational Research

26 – 27 สิงหาคม 2548

ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

โดย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
**The report of the following and evaluation of the school curriculum
implementation in Our Lady of Perpetual Help School**

ผู้วิจัย นางนันทา ชุตินพชัยวิภา (Mrs.Nunta hutipatwipa)

ปีที่ทำวิจัยสำเร็จ ปีการศึกษา 2547

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น เพื่อเป็นหลักสูตรแกนกลางที่เสริมสร้างความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องและบรรลุเป้าหมายของประเทศชาติ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ ตามวัยและศักยภาพของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆ-มณฑลกรุงเทพฯ จึงได้ร่วมกับโรงเรียนในสังกัดจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น โดยเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2544 ได้จัดอบรมความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่คณะครู อาจารย์ โดยผู้เชี่ยวชาญจากกรมวิชาการเป็นวิทยากร หลังจากนั้นคณะครู อาจารย์ได้ร่วมกันยกร่างหลักสูตรตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้แล้ว และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนการนำไปใช้ใน โรงเรียน

ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์จึงได้นำหลักสูตรที่จัดทำร่วมกับฝ่ายการศึกษาฯ มาเพิ่มเติมจุดเน้นของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจตามแผนพัฒนาโรงเรียนฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549) และได้เข้าร่วมเป็นโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการโดยมีลำดับการใช้หลักสูตรดังนี้

ปีการศึกษา 2545 ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, ประถมศึกษาปีที่ 4, มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4

ปีการศึกษา 2546 ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, ประถมศึกษาปีที่ 4-5, มัธยมศึกษาปีที่ 1-2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4-5

ปีการศึกษา 2547 ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ครบทุกชั้นเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6

ดังนั้น ในปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นปีที่สามของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาครบทุกชั้นเรียน ทางโรงเรียนจึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน โดยการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ด้วยแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

แนวคิด-ทฤษฎี

การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

ในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ควรคำนึงว่าสิ่งที่ปรากฏในหลักสูตรเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ตั้งแต่ต้น คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ จนกระทั่งการนำหลักสูตรสู่ห้องเรียน คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารจัดการหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ ใช้ศักยภาพทั้งของสถานศึกษาและชุมชนเต็มที่ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง ประการสำคัญหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสามารถบอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลในชุมชนทราบอย่างชัดเจนว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรในสถานศึกษานั้น เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาอาจมีหลายเล่ม ซึ่งในเล่มแรกควรเป็นเล่มที่กำหนดภาพรวม และมีเล่มอื่น ๆ อีกตามความเหมาะสมซึ่งอาจแยกเล่มตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือหน่วยการเรียนรู้

การเรียบเรียง เป็นหลักสูตรสถานศึกษา ควรประกอบด้วย ส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. โครงสร้างหลักสูตร
4. รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผล
8. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
9. อื่น ๆ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดหัวข้อเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม เมื่อสถานศึกษาจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาตามหัวข้อดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาจะต้องตรวจสอบแต่ละหัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 รวมทั้งสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท/สภาพของสถานศึกษา จากนั้นนำร่างหลักสูตรดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบ

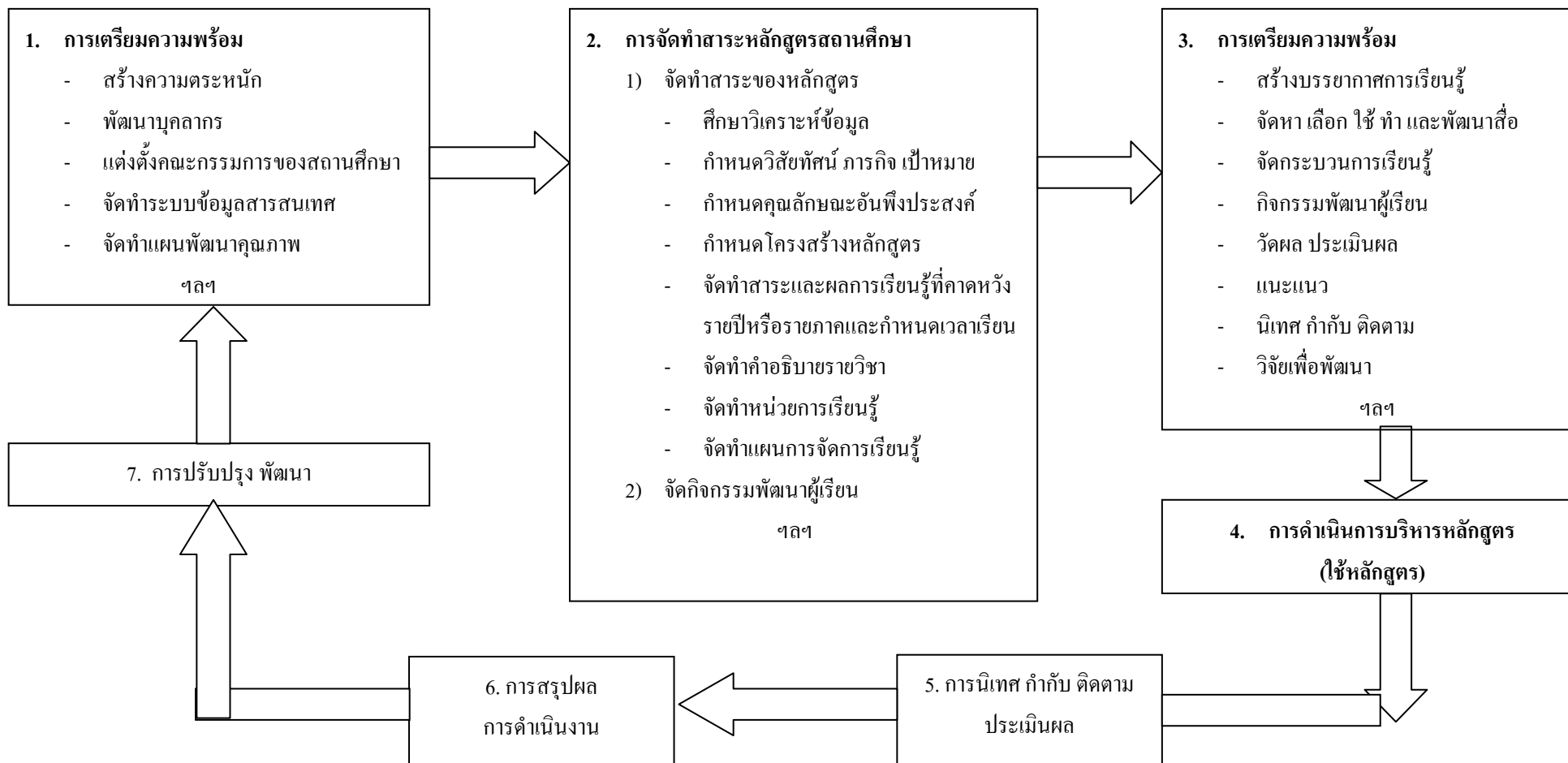
การบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อม	ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	ภารกิจที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร
ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	ภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงาน
ภารกิจที่ 7 การปรับปรุงพัฒนา	

โรงเรียนได้บริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาทั้ง 7 ภารกิจ ตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ที่มา : เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 “แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา” ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545)

วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ประเภทงานวิจัย

งานวิจัยและพัฒนา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 193 คน ผู้เรียน จำนวน 2,729 คน และผู้ปกครองของผู้เรียน จำนวน 2,729 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียน พระมารดานิจจานุเคราะห์ ประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระทุกคน
2. ผู้เรียน โดยมีการสุ่มอย่างง่าย เลือกตัวแทนผู้เรียนทั้งหมดในโรงเรียนในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 145 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 315 คน ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 372 คน และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 182 คน รวม 1,014 คน
3. ผู้ปกครอง โดยมีการสุ่มอย่างง่าย เลือกตัวแทนผู้ปกครองของผู้เรียนทั้งโรงเรียน ได้จำนวน 262 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระมารดา-นิจจานุเคราะห์สำหรับกลุ่มผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 6 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2. แบบประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3. แบบประเมินเอกสารหลักสูตรสาระการเรียนรู้
 - ตอนที่ 4. แบบประเมินการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาเรียนรู้
 - ตอนที่ 5. แบบประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียน
 - ตอนที่ 6. ความคิดเห็นเพิ่มเติม
2. แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระมารดา-นิจจานุเคราะห์สำหรับผู้เรียน ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2. ประเมินความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อสถานศึกษา

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระมารดา-นิจจานุเคราะห์ สำหรับผู้ปกครอง ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

1 ศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย บทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะเอกสารที่ได้รับจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2 วางแผนการดำเนินการงานโครงการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนกำหนดกรอบและประเด็นในการศึกษา สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดพิมพ์ และจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นนั้น มีจำนวน 3 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ 1 – 5 คะแนน

2.2 แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้เรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2.3 แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 3 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน กลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้ปกครอง ในระหว่างวันที่ 18 มิถุนายน -15 กรกฎาคม 2547 ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. แจกแบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- แจกแบบสอบถามการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสำหรับกลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระ ดังนี้ สาระภาษาไทย จำนวน 14 คน สาระคณิตศาสตร์ จำนวน 11 คน สาระวิทยาศาสตร์ จำนวน 13 คน สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 8 คน สาระสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 9 คน สาระศิลปะ จำนวน 10 คน สาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 14 คน และสาระภาษาต่างประเทศ จำนวน 12 คน รวมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 111 ชุด

- แจกแบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้เรียน โดยคัดเลือกตัวแทนผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นด้วยการสุ่มอย่างง่าย ได้ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 145 คน ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 315 คน ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 372 คน และผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 182 คน รวมแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 1,014 ชุด

- แจกแบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้ปกครองโดยคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองของผู้เรียนทั้งโรงเรียน จำนวน 262 คน รวมแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 1,387 ชุด

2. จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน กลุ่มผู้เรียน และกลุ่มผู้ปกครอง โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

การติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนไปใช้ โดยมีแนวทางการประเมิน 5 ด้าน คือ เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลที่เกิดกับผู้เรียน และความคิดเห็นผู้เรียน และผู้ปกครองต่อสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) กับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระและหัวหน้าระดับชั้น รองลงไปคือ คณะกรรมการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่าย และผู้จัดการหรือ ผู้อำนวยการ ตามลำดับ ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี รองลงไปคือ 1-5 ปี และ 6-10 ปี และวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรีทางการศึกษา รองลงไปคือ สูงกว่าปริญญาตรี

2. การประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาทีละด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก อยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมาย ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. การประเมินเอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อเอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก อยู่ 2 รายการ ได้แก่ คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ส่วนรายการอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

4. การประเมินการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาทีละรายการ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก อยู่ 1 รายการ ได้แก่ ด้านกิจกรรม ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี

5. การประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียนของกลุ่มผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก อยู่ 2 รายการ ได้แก่ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออก ส่วนรายการอื่น ๆ อยู่ในระดับ ดี

6. การใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 2 รายการที่ได้ค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4.0 ได้แก่ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความคิดเห็นของครูผู้สอน

1. ข้อมูลพื้นฐานของครูพบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี รองลงไปที่ มากกว่า 10 ปี 6-10 ปี และ น้อยกว่า 1 ปี ตามลำดับ สำหรับวุฒิทางการศึกษาของครูส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงไปที่ สูงกว่าปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี

2. การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอน ซึ่งแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเอกสารหลักสูตร เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระ พบว่า ผลการประเมิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
3. กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
4. กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลานามัย
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผลการประเมินอยู่ในระดับดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลที่เกิดกับผู้เรียน และเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และผลที่เกิดกับผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการประเมินอยู่ในระดับดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลที่เกิดกับผู้เรียน และเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลานามัย ผลการประเมินอยู่ในระดับดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และผลที่เกิดกับผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลที่เกิดกับผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผลที่เกิดกับผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลที่เกิดกับผู้เรียน เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และ เอกสารกลุ่มสาระการเรียนรู้

ความคิดเห็นของผู้เรียน

การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถานศึกษาของผู้เรียนพบว่า

ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับ ดีมาก ทุกรายการ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คำสั่งสอนของครูมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และได้รับความรู้เพิ่มจากการเรียนรู้

ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นต่อสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับความรู้เพิ่มจากการเรียนรู้ และรองลงไปได้แก่ อยากเข้าร่วมกิจกรรม และคำสั่งสอนของครูมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นต่อสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนรู้ และอยากเข้าร่วมกิจกรรมหรือทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ รองลงไปคือ คำสั่งสอนของครูมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความคิดเห็นต่อสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยากเข้าร่วมกิจกรรมหรือทำงานร่วมกับเพื่อนๆ และ รองลงไปได้แก่ ได้รับการปลูกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ได้รับการฝึกฝนให้มีความอดทนจากโรงเรียน คำสั่งสอนของครูมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และได้รับความรู้เพิ่มจากการเรียนรู้

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

การประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษาจากตัวแทนผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี และเมื่อพิจารณาทีละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บทบาทต่อบุตรหลาน อยู่ในระดับ ดีมาก คุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับดี และการมีส่วนร่วมในการวางแผน/กำหนดนโยบายของโรงเรียนอยู่ในระดับดี

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ

1. ด้านหลักสูตร

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร คือ จำนวนเวลาเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา และโครงสร้างมีการปรับเปลี่ยน ยังไม่แน่นอน

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร คือ เนื้อหาสาระแยกเป็นรายวิชา ไม่เป็นแบบบูรณาการ เนื้อหามากเกินไป และยาก ไม่เหมาะสมกับช่วงชั้น ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตนักเรียน

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสื่อและแบบเรียน คือ รูปแบบของแบบเรียนไม่น่าสนใจ เนื้อหาสาระไม่มีคุณภาพ เนื้อหาไม่ละเอียดไม่ครอบคลุม พิมพ์ผิด และขาดสื่อประเภทเทปประกอบการฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ปรับรายละเอียดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน กำหนดสัดส่วนเวลาที่เหมาะสม หลักสูตรควรมีเอกลักษณ์ของโรงเรียน และปรับคุณภาพของแบบเรียน

2. ด้านครู

ปัญหาที่พบ คือ ครูบางส่วนยังขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตร เนื่องจากเปลี่ยนครูบ่อย ขาดครูที่มีความสามารถด้านการผลิตสื่อ ICT ขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิด และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูยึดกิจกรรมในหนังสือเรียนเป็นหลัก ยังไม่สามารถนำสาระของหลักสูตรมาใช้อย่างเต็มที่ ขาดทักษะการถ่ายทอด และครูบางส่วนยังควบคุมชั้นเรียนไม่ได้ทำให้เสียบรรยากาศของการเรียน

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ อบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และจัดทำเอกสารหลักสูตรฉบับย่อให้ครูทุกคนได้ศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมเฉพาะแต่ละกลุ่มสาระและชี้แจงเป็นช่วงชั้น ศึกษางานการใช้หลักสูตรของสถาบันอื่น และอบรมครูให้มีจิตวิทยาในการดูแลเด็ก และทักษะความเป็นครู

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นองค์ความรู้แต่ไม่ได้เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในห้องเรียน เข้าห้องปฏิบัติการน้อย สอนเร็ว ใ้่างนานมาก

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มากขึ้น จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะหรือความสามารถพิเศษมากขึ้น เช่น การแข่งขันของหมวดวิชาต่างๆ ทักษะกีฬา กิจกรรมศาสนาของชาวพุทธ ชมรมดนตรี กีฬา ทักษะชีวิต และส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน สำหรับระดับมัธยมศึกษาควรเพิ่มเวลาของกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดและตามความสนใจของผู้เรียน ต้องการเรียนกับครูต่างชาติเจ้าของภาษา และครูพิเศษเฉพาะสาขาระดับมัธยมปลาย

4. ด้านการบริหารจัดการ

ปัญหาที่พบ คือ การใช้แบบเรียนของฝ่ายการศึกษาเป็นหลัก และใช้เกณฑ์การประเมินผลทุกอย่างร่วมกับฝ่ายการศึกษา ทำให้หลักสูตรสถานศึกษาขาดความยืดหยุ่น ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร จำนวนนักเรียนต่อห้องมีมากเกินไป และบริการด้านสื่อในการหาข้อมูลมีน้อย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ลดจำนวนนักเรียนต่อห้องหรือจัดครู 2 คน ต่อห้องในชั้นเด็กเล็ก ประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดเรียน เพื่อรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย และจัดให้ผู้ปกครองมีเวลาพบครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตร ควรมีการพิจารณาร่วมกันของคณะกรรมการจัดการศึกษาและคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเพื่อปรับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น และปรับเอกสารหลักสูตรให้มีข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น ดำเนินการปรับสาระการเรียนรู้ให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับแต่ละระดับชั้น และมีความต่อเนื่องไม่ซ้ำซ้อน มีการติดตามและให้คำแนะนำเรื่องการใช้หลักสูตรแต่ละช่วงชั้นอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และร่วมกับฝ่ายการศึกษาปรับปรุงแบบเรียนให้มีคุณภาพดีขึ้น

1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นที่เน้นทักษะกระบวนการ ทักษะการคิด ทักษะความเป็นครู ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้ครูภายในโรงเรียน

1.3 ด้านการบริหารจัดการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ ทันสมัย และมีสื่อเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้จากสื่อ ICT การสืบค้นข้อมูลจากศูนย์อินเทอร์เน็ต และแหล่งสืบค้นข้อมูลต่างๆ ในห้องสมุด การเรียนรู้จากศูนย์วัฒนธรรม เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไป ควรศึกษาผลที่เกิดกับผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจน เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทักษะการคิด เป็นต้น และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากหลายแหล่งเพื่อสะท้อนให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ชัดเจน